

چکیده

امروزه نقش هر کشوری در سیاست های جهانی تحت تاثیر عوامل ژئوپلیتیکی است و جغرافی دانان سیاسی معتقدند که قدرت هر کشور به شدت از محیط جغرافیای آن تاثیر می پذیرد. مناسبات ژئوپلیتیک به عنوان عنصر تعیین کننده در مناسبات خارجی و بین المللی، در تمام معادلات حضور داشت ه و دارد . کشور جمهوری آذربایجان در منطقه ای واقع شده است که بدلی خصوصیات جغرافیایی و همسایگی با ایران همواره مورد توجه قدرت های جهانی بوده است لذا بررسی مناسبات ژئوپلیتیکی با جمهوری آذربایجان می تواند در اتخاذ تصمیمات سطحی، اقتصادی و فرهنگی و نظامی ایران سودمند باشد. آینده پژوهی در پی شناسایی رویدادها و فرصت ها و مخاطرات احتمالی آینده است تا ابهام ها ، تردید ها و چالش های آن را بکاهد و ملت ها وسازمان ها با اقدام ها و انتخاب های هوشمندانه بدانند از چه مسیر- هایی می توانند با سهولت بیشتری بر آینده مطلوب خود برسند. در این تحقیق بر آنیم که به این سوال اساسی که عوامل ژئوپلیتیک تاثیر گذار بر آینده پژوهی مناسبات ایران و جمهوری آذربایجان کدامند؟ پاسخ دهیم . لذا با استفاده از مولفه های ژئوپلیتیک موثر مابین دو کشور که از بین تعداد کثیری از مولفه های مختلف مورد شناسایی قرار گرفته اند، پرسش نامه ای تهیه و توزیع شده و از روش SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. در پایان تحقیق از طریق تحلیل داده های بدست آمده ، دو فرضیه این تحقیق به اثبات رسیده و مشخص شد که ژئوکالچر و ژئواکونومی مشترک بین دو کشور در آینده پژوهی مناسبات ژئوپلیتیک دو کشور نقش موثری دارند.

واژگان کلیدی: آینده پژوهی ، مناسبات ژئوپلیتیک، جمهوری آذربایجان ، جمهوری اسلامی

ایران